

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Religiosis Domibus, Vt Episopo sint subjectæ. Titvlvs XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

ad impendendum in monasteriis suis devotum & debitum Domino famularum. Ad quæ omnia observanda moniales eisdem (non obstantibus exemptionibus & privilegiis quibuscumque, quibus tamen quoad alia nolumus præjudicium generari) per illos, de quibus supra dictum est, compelli jubemus remediis opportunis. Statuimus insuper, ut quævis ad regimen abbatiarum assumpta in monasteriis, in quibus Abbatissæ sunt solite benedicti, intra annu à suæ confirmationis tempore computandum, munus benedictionis suscipiant: alioquin à jure suo (nisi subfit causa rationalis) prorsus se noverint cecidisse: per illos, ad quos id pertinet provisione de Abbatissis monasteriis ipsis canonice facienda. Illas quoque & mulieres, quæ vulgo dicuntur canonice seculares, & ut seculares canonice vitam ducunt, non renunciantes proprio, nec professionem aliquam facientes, per locorum ordinarios, si exemptæ non fuerint, sua: si verò exemptæ fuerint, Apostolica auctoritate præcipimus visitari. Per hoc tamen non intendentes earum statum, regulam, seu ordinem approbare. Ipsos autem visitatores notariis duobus, & personis duabus suæ ecclesiæ, quatuorq; viris aliis honestis utiq; & maturis præcipimus in ea quam visitando facient inquisitione fore contentos. Si qui verò visitatores ipsos in præmissis impetere præsumperint, seu aliquo præmissorum (nisi moniti resipiscant) ipso facto excommunicationis sententiam se noverint incursum, privilegii, statuti, & consuetudinibus quibuslibet in contrarium minime valiturus.

DE RELIGIOSIS DOMIBVS, VT

Episcopo sint subiectæ.

TITVLVS XI.

CAP. I.

Mulieres statum hegumiarum sectantes, & de novo assumentes, ac religiose in hoc dantes consilium vel favorem, ipso facto sunt excommunicati: status tamen penitentialis per hoc non interdicatur: secundum Paulum.

Clemens V. In Concilio Vicensi.

Utm de quibusdam mulieribus, begunibus vulgariter nuncupatis (quæ cum nulli promittant obedientiam, nec propriis renunciant, neque profiteantur aliquam regulam approbatam, religiose nequaquam existunt: quanquam habitum, qui begunarum dicitur, deserant & adhaereant religiosis aliquibus, ad quos specialiter trahitur affectio earundem) nobis fide digna relatione insinuatam extiterit, quod earum aliqua, quasi perductæ in mentis insaniam, de summa Trinitate ac divina essentia disputent & prædicent, ac circa fidei articulos & ecclesiastica sacramenta opinioniones catholicæ fidei contrarias introducant, & multos super his decipientes simplices, eos in errores diversos inducant, aliæque quamplura periculum animarum patientia: sub quodam velamine sanctitatis faciant & committant: Nos tam ex his, quam ex aliis de ipsarum opinione sinistra frequenter auditis, eas merito suspectas habentes, statum earundem sacro approbante concilio perpetuo duximus prohibendum, & à Dei ecclesiæ penitus abolendum: eisdem & aliis mulieribus quibuscumq; sub pœna excommunicationis, quam in contrarium facientes incurere volumus ipso facto, injungentes expresse, ne statum hujusmodi, dudum forte ab ipsis assumptum, quoquo modo sectentur ulterius, vel ipsum aliquatenus de novo assument. Prædictis vero religiosis, per quos eadem mulieres in hujusmodi begunagii statu fovendi, & ad ipsum suscipiendum induci dicuntur, sub simili excommunicationis pœna, quam

co ipso, quod secus egerint, se noverint incursum, districtius inhibemus, ne mulieres aliquas prædictum statum (ut præmittitur) dudum assumptum sectantes, aut ipsum de novo forsitan assumentes quomodocumque admittant: ipsis super eo sectando vel assumendo præbentesullo modo consilium, auxilium, vel favorem, nullo contra præmissa privilegio valituro. Sanè per prædicta prohibere nequaquam intendimus, quin si fuerint fideles aliquæ mulieres, quæ promissa continentia, veletiam non promissa, honeste in suis conversantes hospitibus, penitentiam agere voluerint, & virtutum Domino in humilitatis spiritu deservire, hoc eisdem liceat, prout à Domino ipsis inspirabit.

CAP. II.

Penens constitutionis causam, statuit hospitalia reformari per collatores ipsorum, & cogi rectores eorum ad conservationem locorum & suorum jurum: & ad hospitalitatem tenendam: statuit: per locorum ordinarios suppleri defectum vel negligentiam collatorum, etiam circa exempta. Ioan. And.

Idem.

Via contingit interdum, quòd Xenodochiorum, Leprosariorum, eleemosynariorum, seu hospitalium rectores, locorum ipsorum cura postposita, bona, res & jura ipsorum interdum ab occupatorum & usurpatorum manibus excutere negligunt: quinimò ea collabi & deperdi, domus & ædificia ruinis deformari permittunt, & non attento, quòd loca ipsa ad hoc fundata, & fidelium erogationibus dotata fuerunt, ut pauperes, infestique lepra reciperentur inibi, & ex proventus sustententur illorum, id tenuant inhumaniter facere, provenus eisdem in usus suos damnabiliter convertentes: quum tamen ea, quæ ad eorum usum largitione sunt destinata fidelium, ad illum debeant non ad alium (salva quidem segis Apostolicæ auctoritate) converti: Nos incuriam & abulum hujusmodi detestantes, hoc sacro concilio approbante sancimus: ut ii, ad quos id de jure vel statuto in ipsorum fundatione locorum appositum, aut ex consuetudine præscripta legitime, vel privilegio sedis Apostolicæ pertinet, loca ipsa studeant in prædictis omnibus salubriter reformare, ac occupata, deperdita, & alienata indebite in statum reduci debitum faciant, & ad ipsarum miserabilium personarum receptionem & sustentationem debitam, juxta facultates & proventus locorum ipsorum rectores prædictos compellere non onitiant. In quo, si forte commiserint negligentiam vel defectum, ordinariis locorum injungimus, ut etiam si pia loca prædicta exemptionis privilegio munita consistant, per seipsos vel alios impleant omnia præmissa & singula, & rectores eisdem utique non exemptos, propria: exemptos verò & alios privilegiatos, Apostolica ad id auctoritate compellant. Contradictores cujuscumque status aut conditionis existant, ac præbentes eisdem circa præmissa consilium, auxilium, vel favorem, per censuram ecclesiasticam & alii juris remediis compellendo: nullum tamen per hoc exemptionibus seu privilegiis ipsis, quoad alia, præjudicium generando.

Træcipit hospitalia in beneficium non concedi, nisi in duobus casibus, & reprobat contrariam consuetudinem, submitten, quales esse debent, quibus administratio ipsa committitur, & de ipsorum inventario & ratione reddenda: & decretum apponit. Ioan. And.

Ut autem præmissa promptius observentur, nullus ex locis ipsis secularibus clericis in beneficium conferatur, etiam si de consuetudine (quam reprobamus pe-

a al. numerandum. b Vid. Archidiaconum in c. si quis suadente. 7. q. 4. c al. parantia.

a al. ita: prout ipsi Dominus ministrabit. b Ad hunc locum vid. l. legatum. ff. de adm. re. ad crui. per. revera. de cons. dist. 2. r. r. no. c. quamvis. de pen. lib. 6. c al. injuriam.

nitus hoc fuerit observatum, nisi in illorum fundatione focus constitutum fuerit, seu per electionem sit de rectore locis huiusmodi providendum. Sed eorum gubernatio viris providis, idoneis, & boni testimonii committatur, qui sciant, velint, & valeant, loca ipsa, bona eorum, ac iura utiliter regere, & eorum proventus & redditus in personarum usum miserabilium fideliter dispensare, & quos in usus alios bona praedicta convertere praesumptio verisimilis non existat: in quibus sub obestatione divini iudicii illorum, ad quos dictorum locorum commissio pertinet, conscientias oneramus. Illi etiam, quibus dictorum locorum gubernatio seu administratio committitur, ad instar tutorum & curatorum iuramentum praestare, ac de locorum ipsorum bonis inventaria a conscribere, & ordinariis seu aliis, quibus subsunt loca huiusmodi, vel deputandis ab eis, annis singulis de administratione sua teneantur reddere rationem. Quod si secus a quoquam fuerit attentatum, collationem, provisionem, seu ordinationem ipsam carere decernimus omni robore firmitatis.

Declarat constitutionem non extendi ad hospitalia religiosorum vel militarium ordinum, h. d.

Praemissa vero ad hospitalia militarium ordinum, aut religiosorum etiam aliorum extendi minime volumus: quorum tamen hospitalium rectoribus in sanctae obedientiae virtute mandamus, ut in illis secundum suorum ordinum instituta & antiquas observantias providere pauperibus, & hospitalitatem debitam in illis tenere procurent: ad quod per superiores eorum auctoritate distinctione rogantur, statutis aut consuetudinibus quibuslibet non obstantibus in praemissis.

Conservat antiquas consuetudines talium locorum, circa divina officia & sacramenta, Ioan. Andr.

Ceterum nostrae intentionis existit, quod si qua sint hospitalia, altare, vel altaria, & coemeterium ab antiquo habentia, & Presbyteros celebrantes & sacramenta ecclesiastica pauperibus ministrantes, seu si parochiales rectores consueverint in illis exercere praemissa, antiqua consuetudo servetur, quoad exercenda & ministranda spiritualia supra dicta.

DE IVRE PATRONATUS.

TITVLVS XII.

CAP. I.

Si praesentati ad ecclesias per patronos ecclesiasticos, in quibus ipse non consueverunt omnia nec a supportare, non assignentur intra terminum competentem congrua portio, diocesano eam assignare debet. Quod locum non habet, quando contra sunt per patronos supportanda, h. d. Ioan. Andr.

Clemens V. in concilio Viennensi.

VT constitutio, quae ad ecclesiam aliquam quemvis etiam ad exemptorum praesentationem admitti consuetudine non obstante contraria prohibet, nisi praesentato de proventibus eiusdem ecclesiae, talis coram diocesano portio fuerit assignata, unde iura possit Episcopalia solvere, & sustentationem habere congruam, sicut expedit observetur, ipsam declarare, ac de quodam adiacere consulta huiusmodi sacri concilii approbatione providimus. Diocesani sub obestatione divini iudicii districtius inhiabentes, ne praesentatum aliquem per quamcumque personam ecclesiasticam jus praesentandi ad ecclesiam aliquam habentem admittant, nisi intra certum terminum competentem, per diocesanos et ipsos praesentantibus praesentandum, ipsi praesentato fuerit coram eis (ut praescri-

a al. Inventarium. b al. ecclesiastica. c al. sta: in illis partibus, &c. d In antiquioribus codicibus constanter legitur ita: acci quadam, &c. e al. Episcopos.

bitur a) congrua de proventibus ecclesiae portio assignata. Quam si forsitan idem praesentantes intra terminum ipsum assignare neglexerint, ne factum commoneat praesentato, statim, ut extunc diocesano debeant praesentatum (nisi aliud canonicum obstat) admittere, & in portam praesentantium ad diocesanos ipsos potestas assignationis huiusmodi devolvatur. Praecipimus autem diocesanis eidem, sub ipsius obestatione divini iudicii, ipsorumque conscientias oneramus, quod moderationem portionis h. ipsius debite faciant, nec odio vel favore, vel aliis in pluri vel minori tamen illam scienter excedant. Sanè in prioratum vel aliorum, tam regularium, quam secularium locorum ecclesiasticis, in quibus religiosi vel alii, ad quos eorum redditus pertinere noscuntur, praedicta consueverunt onerari portare, praemissa nullatenus observentur: sed omnia, quae ecclesiarum ipsarum perpetuis Praesentibus, aut vicariis incumbere, si dicta eis assignatio facta esset, religiosi & alii supra dicti plene subire, ac Praesbiteros, seu vicarios ipsos decenter tractare, nec non sustentationem eis praestare sufficientem & congruam teneantur. Ad quae omnia integraliter adimplenda, & minime ad observacionem debitam assignationis per diocesanos in casu alio (ut praemittitur) faciendam, religiosos praedictos, & alios quoslibet à diocesis eidem ecclesiastica volumus censura compelli. Non obstantibus exemptionibus aut aliis quibuslibet privilegiis, consuetudinibus, vel statutis, quae circa praemissa, vel eorum aliquod religiosi ipsi aut alii, in nullo valde minus suffragari.

CAP. II.

In plures heredes unius ex pluribus patronis transmissis per stirpes, h. d. Ioan. Andr.

Idem.

PLures et ab uno ex patronis ecclesiae relicti heredes vocem duntaxat unius habebunt in praesentatione rectoris. Et (ut facilius provideatur ecclesiis) nec inconveniens reputamus, patronos ipsos inter se potest liberè convenire, de rectore ab eis alterius vicibus praesentando: Quibus etiam ex eadem causa permissum, ut plures ad vacantem ecclesiam possint eo modo praesentare personas, quod una ex eis egi per Episcopos valeat & admitti.

DE CENSIBVS, EXACTIONIBVS & procuracionibus.

TITVLVS XIII.

CAP. I.

Religiosi subire tenentur onera, quae incumbunt ecclesiae pro eo ante hoc Concilium acquisita: nisi privilegio, exemptio vel alia iusta causa iuventur: quae privilegia vel exemptio non potest in ecclesia post Concilium acquiri, h. d. Ioan. Andr.

Clemens V. in Concilio Viennensi.

Cum sit naturae conformum, illos non recitare onera, qui rerum commoda complectuntur, hinc in perpetuum valitura constitutione sancimus, ut religiosi quicumque pro monasteriis & ecclesiis, quae ad eos quocumque sint titulo devolunt, procuraciones legatorum sedis Apostolicae, ac iura Episcopalia, & alia praestari pro ipsis, antequam ad eos pervenissent, solita, promptè solvere studeant: nisi forsitan sedis Apostolicae privilegio, exemptione, vel alia causa legitima, ab his se valeant excusare. Privilegia vero, seu exemptiones huiusmodi ad monasteria, seu ecclesias, quae ad eos obvenire continget, in posterum volumus non extendi.

a al. Praemittitur. b al. personis. c De iudicibus sicut Lambertini, de iure patron. art. 22. q. 1. par. 1. num. 3. CAP.

